

DOĞAL SAYILARI KISA YOLDAN

ÇARPALIM

- Bir doğal sayıyı
- 10'un katları ile çarparken 1 sıfır,
 - 100'ün katları ile çarparken 2 sıfır,
 - 1000'in katları ile çarparken 3 sıfır yokmuş gibi çarpma işlemi yapılır.
- Daha sonra bulunan sonucun sağına kaç sıfır yok sayılmışsa o kadar sıfır eklenir.

Örnek:

$$7 \times 10 = 70$$

$$5 \times 100 = 500$$

$$3 \times 1000 = 3000$$

Örnek:

$$\begin{array}{r} 476 \\ \times 200 \\ \hline 95200 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 215 \\ \times 70 \\ \hline 15050 \end{array}$$

Örnek: $53 \times 10 = 530$

- 2 -

$$72 \times 30 = 2160$$

$$38 \times 100 = 3800$$

$$415 \times 1000 = 415000$$

$$49 \times 500 = 24500$$

$$16 \times 6000 = 96000$$

5, 25 VE 50 İLE
KISA YOLDAN
ÇARPMA İŞLEMİ

5 ile Kısa Yoldan Çarpma

Bir doğal sayıyı 5 ile kısa yoldan çarpmak için bu sayıyı 10 ile çarparsınız. Çarpımı 2'ye bölersiniz.

Örnek: 37 sayısını 5 ile kısa yoldan çarpalım.

$$37 \times 5 = (37 \times 10) \div 2 \text{ şeklinde yazarsınız.}$$

- Önce parantez içindeki işlem yapılır

$37 \times 10 = 370$ olur. 370 sayısını 2'ye bölelim.

$$\begin{array}{r|l} 370 & 2 \\ \hline 2 & 185 \\ \hline 17 & \\ -16 & \\ \hline 10 & \\ -10 & \\ \hline 00 & \end{array}$$

25 ile Kısa Yoldan Çarpma

Bir doğal sayıyı 25 ile kısa yoldan çarpmak için bu sayıyı 100 ile çarpılır. Çarpımı 4'e böleriz.

Örnek: 60 sayısını 25 ile kısa yoldan çarpalım.

$$\begin{aligned} 60 \times 25 &= (60 \times 100) \div 4 \\ &= 6000 \div 4 \\ &= \boxed{1500} \end{aligned}$$

50 ile Kısa Yoldan Çarpma

Bir doğal sayıyı 50 ile kısa yoldan çarpmak için bu sayıyı 100 ile çarpılır. Çarpımı 2'ye böleriz.

Örnek: 48 sayısını 50 ile kısa yoldan çarpalım.

$$\begin{aligned} 48 \times 50 &= (48 \times 100) \div 2 \\ &= 4800 \div 2 \\ &= \boxed{2400} \end{aligned}$$

ÇARPIMI TAHMİN EDELİM

-4-

İki basamaklı bir sayı ile bir basamaklı bir sayının tahmini çarpımını yaparken iki basamaklı sayıyı **en yakın onluğa** yuvarlayarak tahmin yapabiliriz.

Örnek:

$$\begin{array}{r} 38 \\ \times 6 \\ \hline ? \end{array}$$

En Yakın Onluk $\rightarrow 40$

$$\begin{array}{r} 40 \\ \times 6 \\ \hline 240 \end{array}$$

Tahmini Çarpım

$$\begin{array}{r} 38 \\ \times 6 \\ \hline 228 \end{array}$$

İşlem Sonucu

$$\begin{array}{r} 240 \\ - 228 \\ \hline 12 \end{array}$$

Fark

Örnek:

İşlem

$$\begin{array}{r} 93 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

Tahmini Çarpım

En Yakın Onluk $\rightarrow 90$

$$\begin{array}{r} 90 \\ \times 5 \\ \hline 450 \end{array}$$

Tahmini Çarpım

İşlem Sonucu

$$\begin{array}{r} 93 \\ \times 5 \\ \hline 465 \end{array}$$

İşlem Sonucu

Fark

$$\begin{array}{r} 465 \\ - 450 \\ \hline 15 \end{array}$$

Fark

"Örnek:

$$\begin{array}{r} 78 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

En Yakın
Onluk

$$\begin{array}{r} 80 \\ \times 7 \\ \hline 560 \end{array}$$

Tahmini
Çarpım

$$\begin{array}{r} 78 \\ \times 7 \\ \hline 546 \end{array}$$

İşlem
Sonucu

$$\begin{array}{r} 560 \\ 546 \\ \hline 14 \end{array}$$

Fark

"Örnek:

$$\begin{array}{r} 63 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

En Yakın
Onluk

$$\begin{array}{r} 60 \\ \times 4 \\ \hline 240 \end{array}$$

Tahmini
Çarpım

$$\begin{array}{r} 63 \\ \times 4 \\ \hline 252 \end{array}$$

İşlem
Sonucu

$$\begin{array}{r} 252 \\ 240 \\ \hline 12 \end{array}$$

Fark

İki basamaklı bir sayı ile bir basamaklı bir sayının tahmini çarpımı yapılırken iki basamaklı sayıyı en yakın onluğa yuvarlarız.

-6-

Aşağıdaki çarpma işlemlerinin sonucunu tahmin edelim. Tahminimizi işlem sonucuyla karşılaştıralım.

İşlem	Tahmini Çarpım	İşlem Sonucu	Fark
$\begin{array}{r} 59 \\ 6 \\ \times \\ \hline \end{array}$			
$\begin{array}{r} 87 \\ 5 \\ \times \\ \hline \end{array}$			
$\begin{array}{r} 46 \\ 9 \\ \times \\ \hline \end{array}$			
$\begin{array}{r} 72 \\ 5 \\ \times \\ \hline \end{array}$			
$\begin{array}{r} 64 \\ 8 \\ \times \\ \hline \end{array}$			

SAYGI DUYMAK GEREKİR

1.

Günlük yaşamımızda zaman zaman hak ve özgürlüklerimizin ihlal edildiği durumlar yaşarız. Bazen kendimiz de başkalarının hak ve özgürlüklerini ihlal edebiliriz.

Örneğin:

- Sırada bekleyen arkadaşımızın önüne geçmeye çalışmak,
- Başkalarının eşyalarını izinsiz kullanmak,
- Sınıfta söz alan arkadaşımızın sözünü kesmek.

onların hak ve özgürlüklerine saygısızlık olur

* İnsan toplum içinde yaşayan bir varlıktır. Toplumda yaşamamanın en önemli unsurlarından birisi de insanların karşılıklı birbirine saygı göstermesidir.

* Kendimize gösterilmesini beklediğimiz saygıyı biz de başkalarına göstermeliyiz.

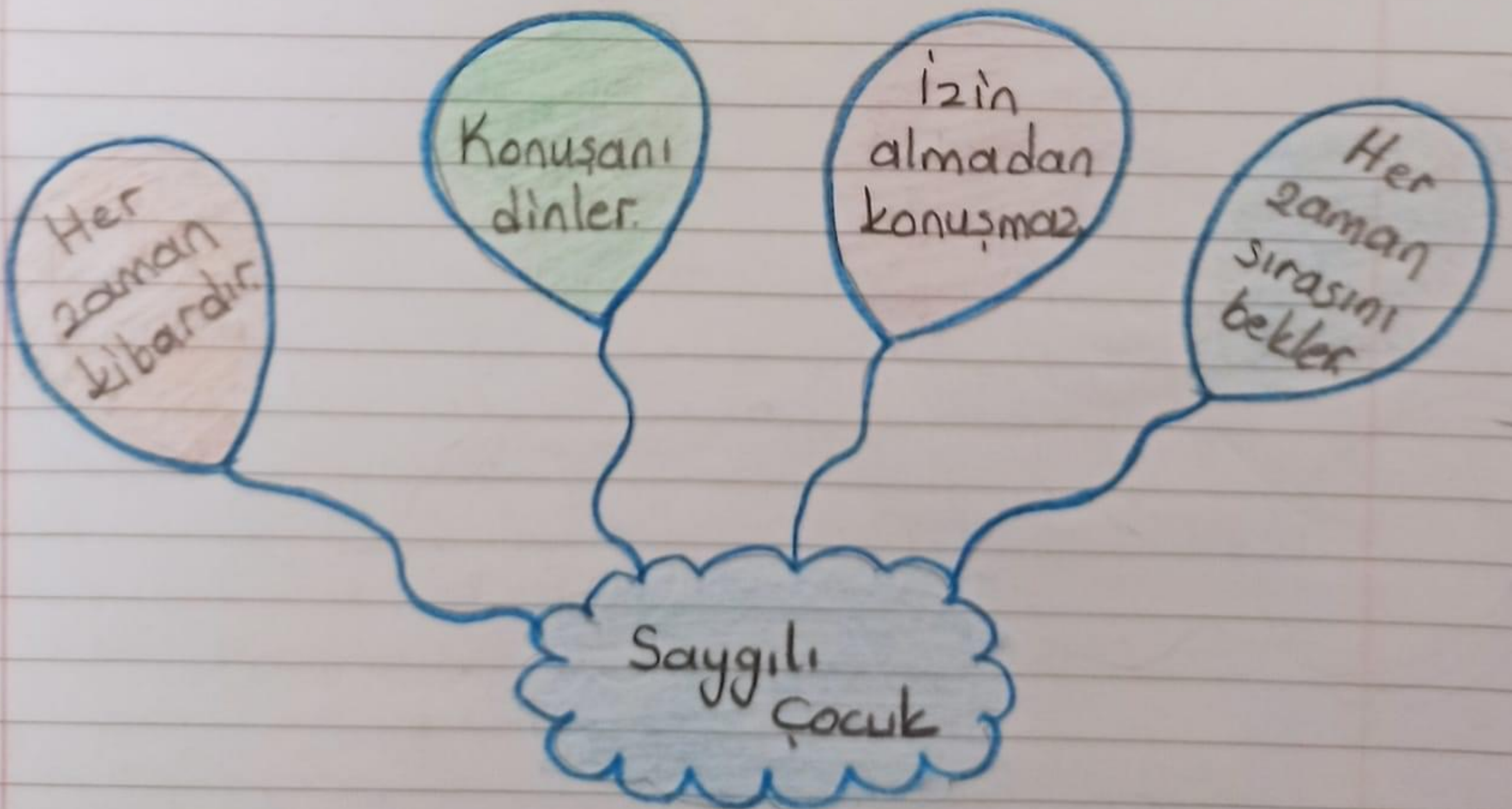
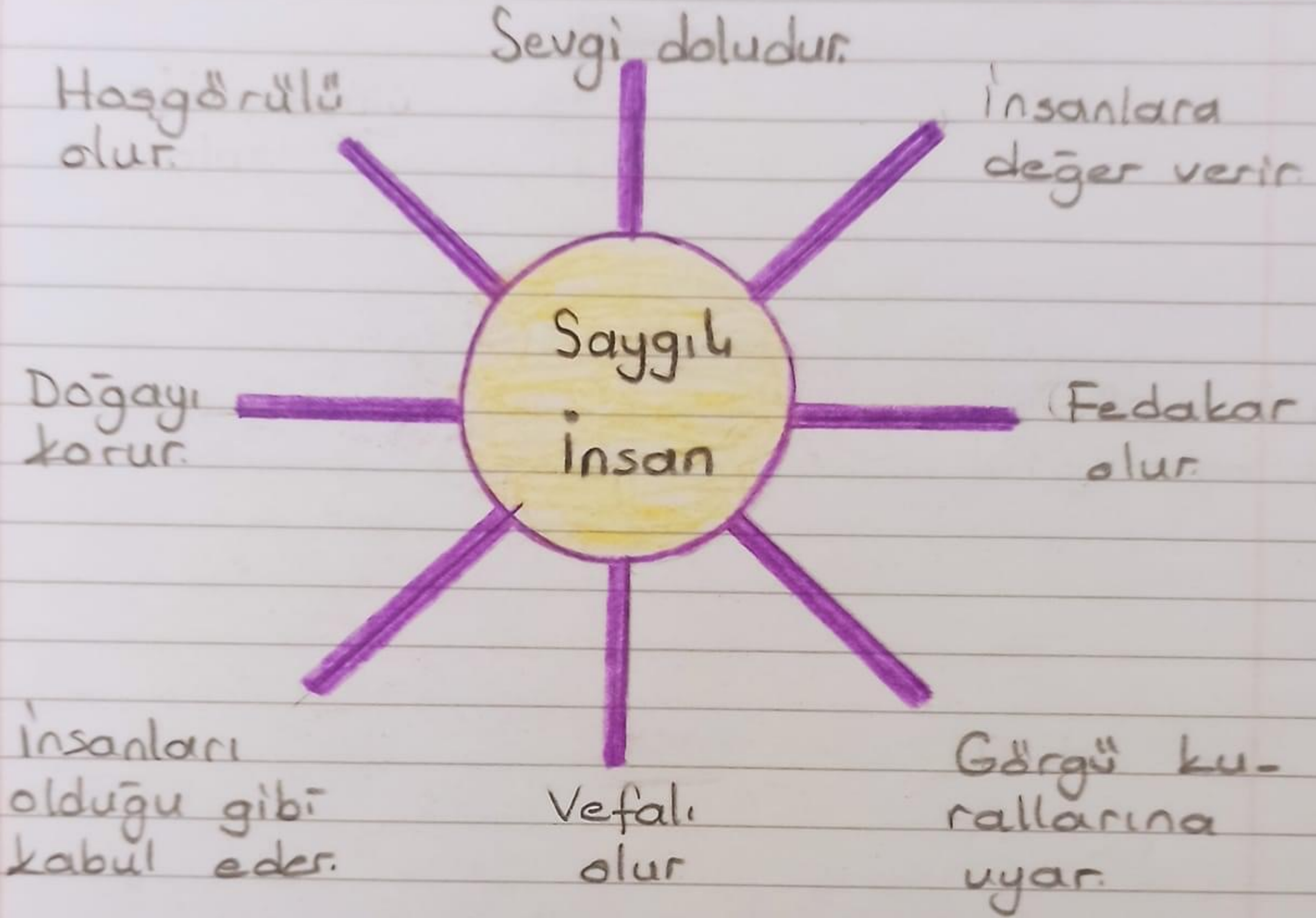
* Hak ve özgürlüklerimizi kullanırken başkalarını da düşünerek hareket etmeliyiz.

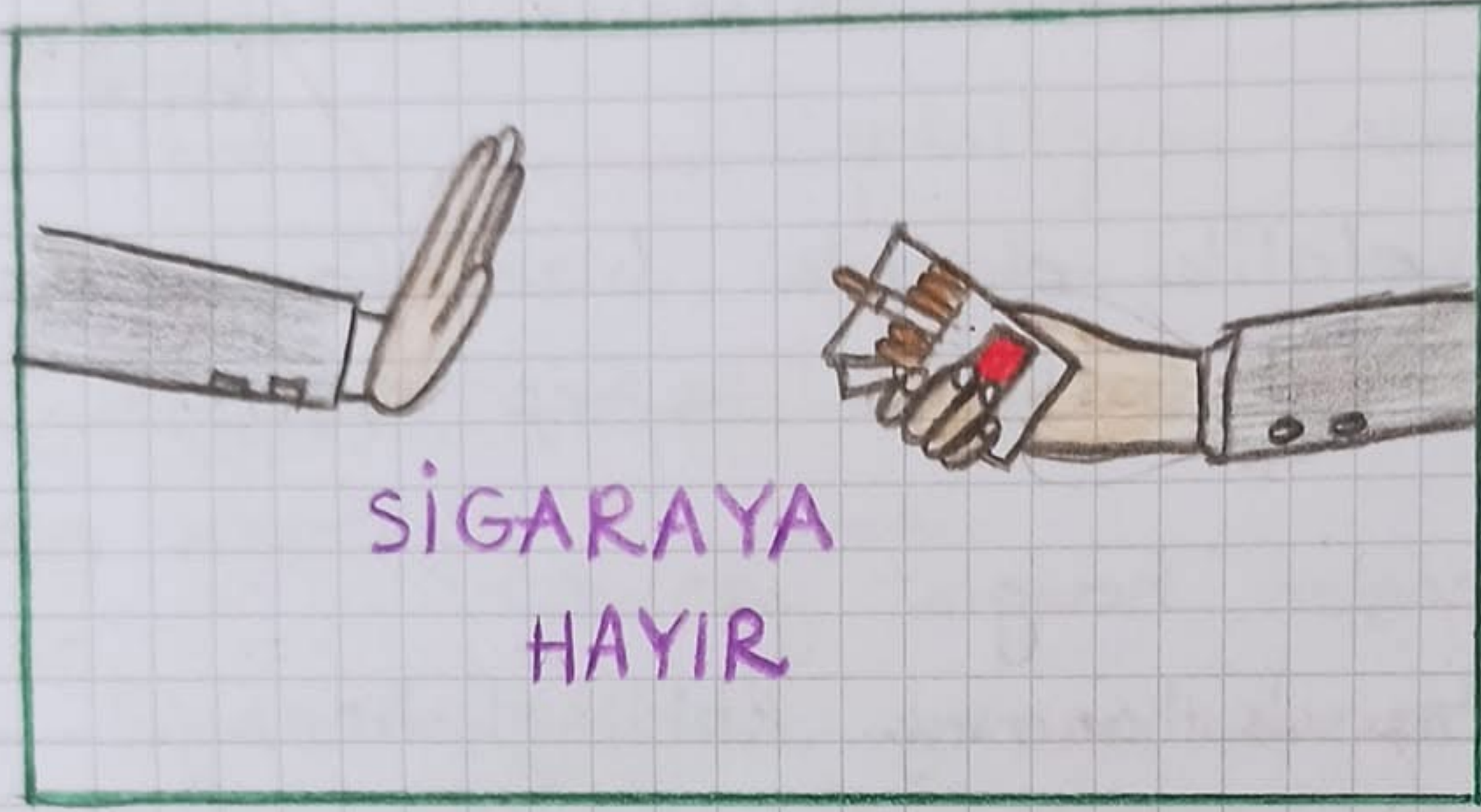
* İnsanların mutlu, huzurlu, birlik ve beraberlik içinde yaşamaları için hak ve özgürlüklerin korunması ve bu değerlere saygılı olunması gerekir.

Hak ve Özgürlüklere Saygı Duyan

İnsanın Özellikleri

YAKIN ÇEVREMİZDE SİGARA KULLANIMINI AZALTMAYA YÖNELİK NELER YAPABİLİRİZ?

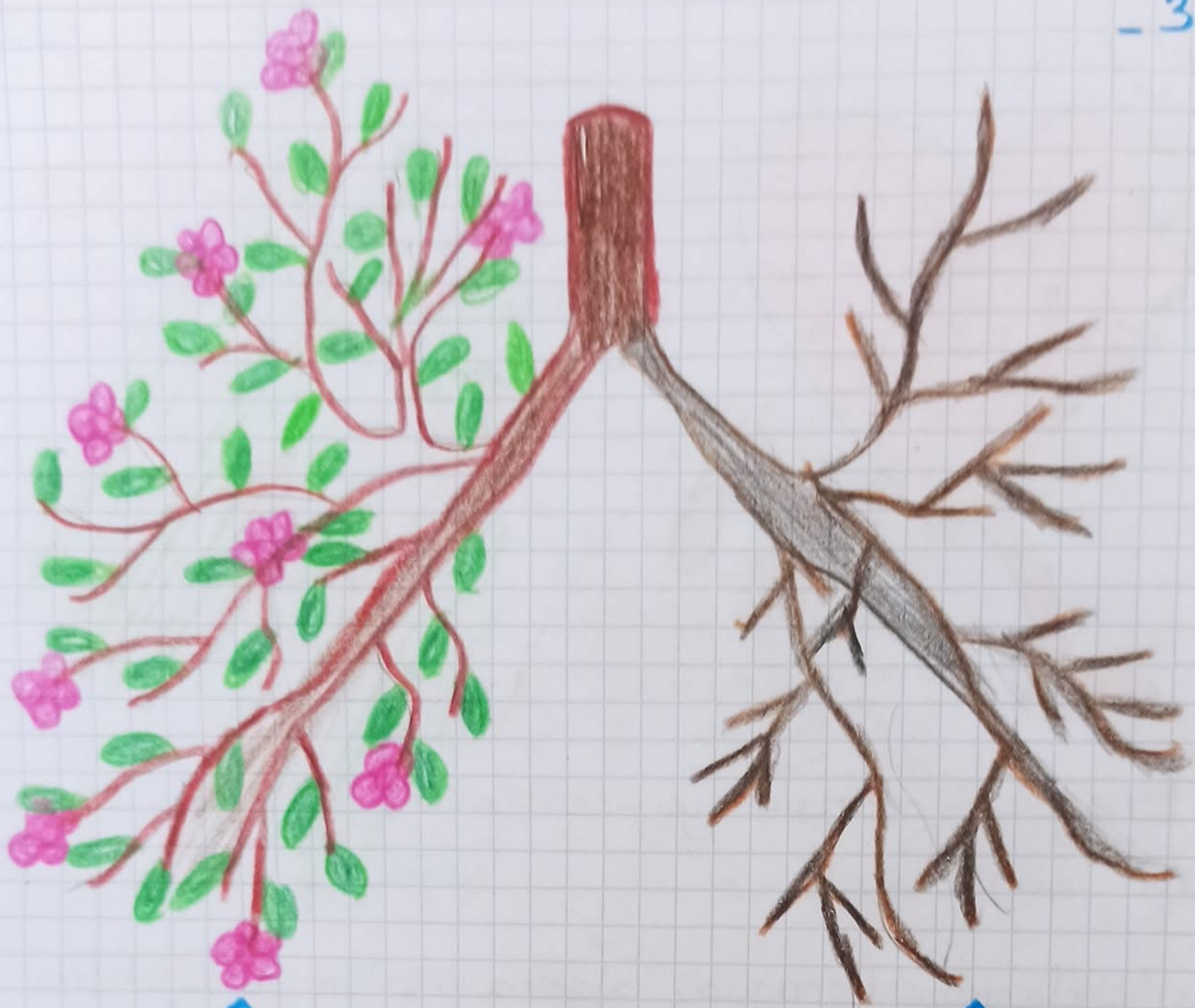
Dünyada ve ülkemizde sigara kullanımının azaltılması için ciddi önlemler alınıyor. Bunlardan bazıları şunlardır;

- Dumanlız Hava Sahası uygulaması,
- Sigara paketlerinin üzerine sigaranın zararlarını anlatan görsellerin konulması,
- 18 yaş altındaki bireylere sigara satılmaması,
- Televizyonlarda sigaranın zararlarını anlatan kısa gösterimlerin yayınlanması

Bireysel olarak yapabileceklerimizden bazıları şunlardır;

- ▲ Kendimizi koruyup, sigara içilen ortamda asla durmamalıyız.
- ▲ Sigara içerek başkalarına zarar vermenin bir hak ihlali olduğunu bilmeli, bu konuda yakın çevremizi bilgilendirmeliyiz.
- ▲ Sigara bağımlılığı ile ilgili durumları bilmeliyiz. Örneğin Sağlık Bakanlığı, Yeşilay gibi.
- ▲ Yakın çevremizdeki kişileri sigara içerken gördüğümüzde uymalıyız.
- ▲ Sigara içen bireylerin çevreye verdikleri zararlara dikkat çekmek için etkinlikler düzenlemeliyiz.

Sigara içmeyen

Sigara içen

SİGARAYA
BAĞIMLI OLMA
SAĞLIKLI
OL

OYUN ARAÇLARINI GÜVENLİ KULLANALIM

ÇALIŞMA SAYFASI

♥ Aşağıdaki cümlelerde boş olan yerlere uygun kelimeleri yazalım.

11	kask	yaya	güvenli	başımızı
dizlik	açık	iklim	trafiğine	aşırı hız

1. Kask _____ darbelere karşı korur.
2. _____ dizlerimizi yaralanmalara karşı korur.
3. Gece sürüşlerinde _____ renk kıyafet giymeliyiz.
4. Yapacağımız sportif aktiviteye ve _____ koşullarına göre giyinmeliyiz.
5. Bisiklet, kaykay, paten gibi taşıtları taşıt _____ kapalı yerlerde kullanmalıyız.
6. Bisiklet, kaykay, paten, scooter sürerken _____ yapmamalıyız.
7. _____ başımızı darbelere karşı korur.

8. _____ kaldırımlarında bisiklet, kayak paten sürmemeliyiz.

9. _____ yerlerde bisiklet sürmeliyiz.

10. _____ yazından küçükler taşıt yolunda bisiklet süremez.

♥ Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazalım.

_____ 11 yazından küçükler taşıt yolunda bisiklet süremez.

_____ Güvenli yerlerde bisiklet sürmeliyiz.

_____ Bisiklet sürerken elimizi bırakabiliriz.

_____ Motorsuz taşıt sürerken sürücü belgesi almalıyız.

_____ Bisiklet, kayak, paten, scooter gibi taşıtları taşıt trafiğine kapalı yerlerde kullanmalıyız.

_____ Dizlik, dizlerimizi yaralanmalara karşı korur.

_____ Kask başımızı darbelere karşı korur.

_____ Bisiklet, kayak, paten, scooter sürerken aşırı hız yapmamalıyız.

_____ Gece sürüşlerinde koyu renk kıyafetler giymeliyiz.

KELİMELERİN ANLAMINI DEĞİŞTİREN EKLER

Kelimelerin sonuna gelen bazı ekler kelimelerin anlamını değiştirir. Yeni bir kelime türemiş olur. Kelime yeni bir anlam kazanır.

Bu eklerin başlıcaları **-ci**, **-li**, **-lik**, **-siz** ekleridir. Bu ekler kelimeye eklendiğinde kelimenin anlamını değiştirir.

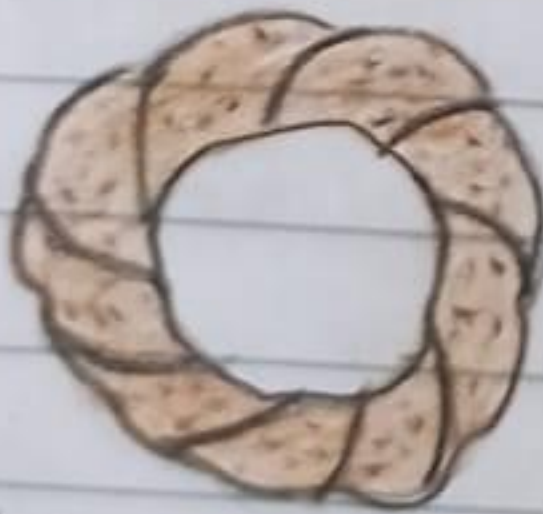
Örnek:

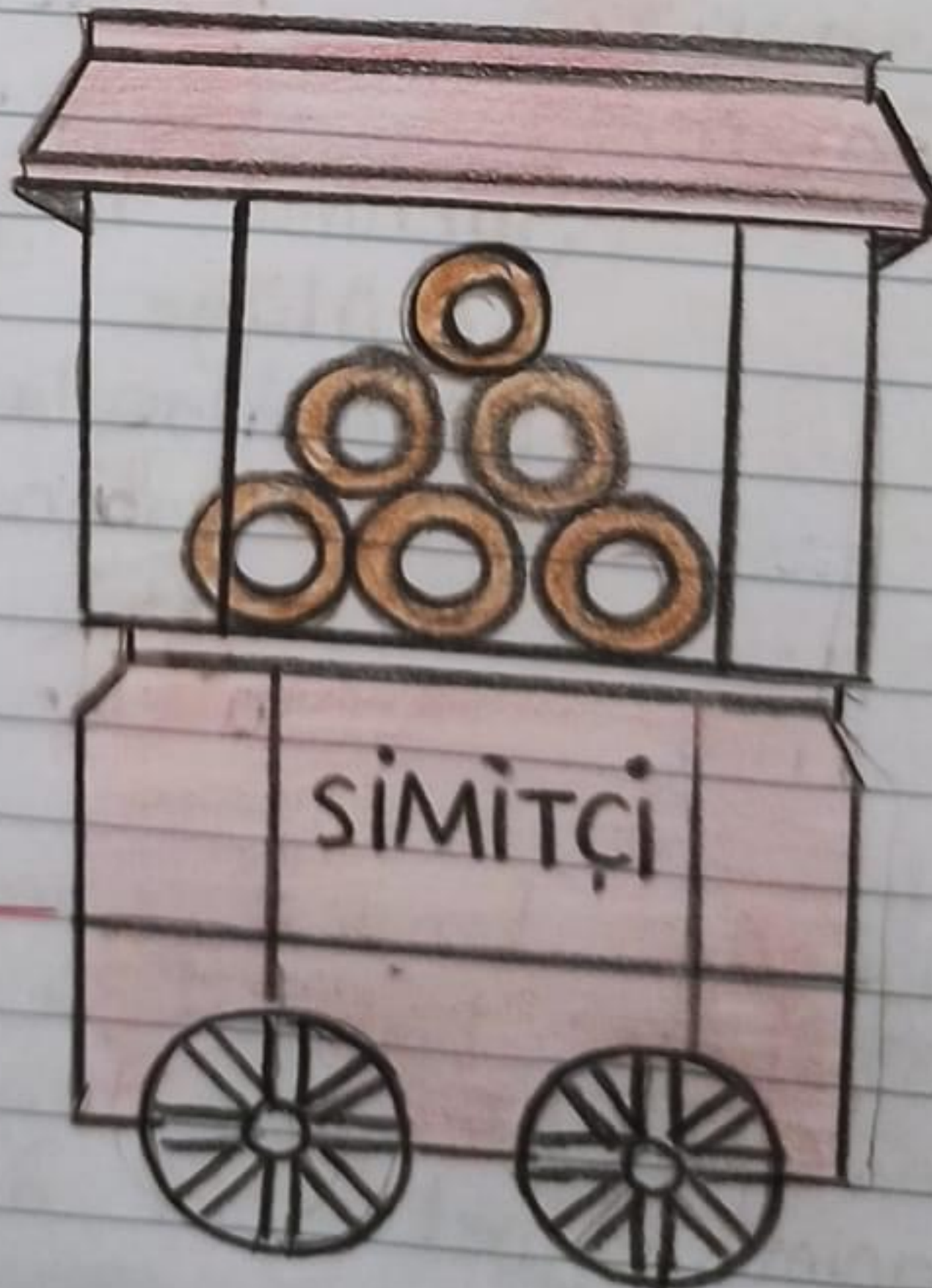
Şeker
Tatlı bir madde

Şekerlik
Şeker konulan kap

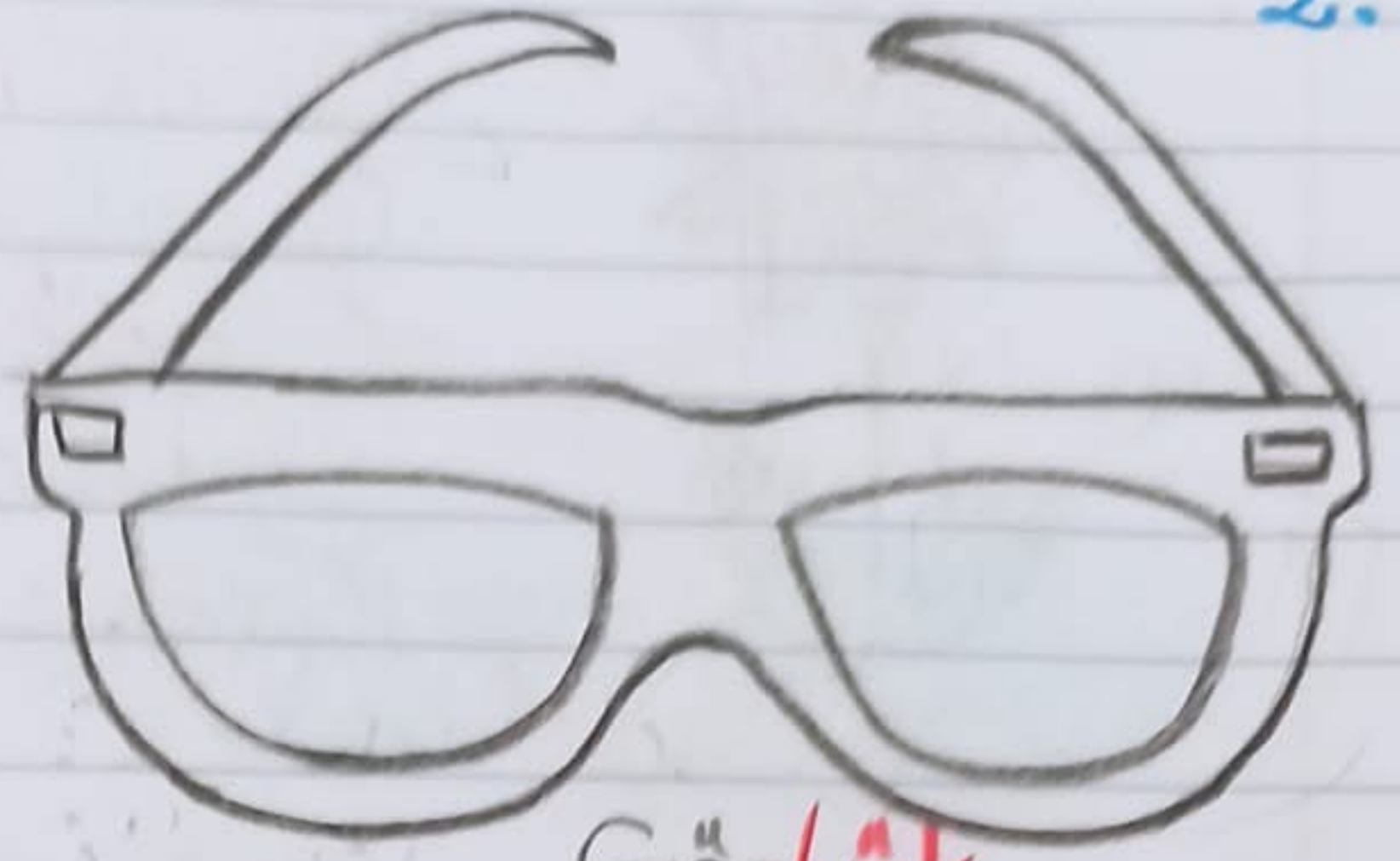
Simit
Halka biçiminde
Üzeri susamlı çörek.

Simitçi
Simit satan
kişi

Göz
Görme duyu
organı

Gözlük

Göz bozukluğu olanların
daha iyi görmesine
yarayan araç.

Kelimelerin anlamını
değiştiren ekler
kelimeye bitişik
yazılır.

Kelimenin anlamını
değiştiren ekler
kelimenin sonunda
yer alır.

- ♥ Kömür → Bir yakıt çeşidi.
Kömür**cü** → Kömür satan kişi
Kömür**lü** → Kömür ile çalışan esya.
Kömür**lük** → Kömür konulan yer.
Kömür**süz** → Kömürü olmayan.

- ♥ Su → Canlıların yaşaması için gerekli sıvı.
Su**cu** → Su satan ya da dağıtan kişi
Su**lu** → Suyu olan.
Su**luk** → Su kabı.
Su**suz** → Suyu olmayan.

Çiçek → Bitkinin renkli bölümü.
 Çiçekçi → Çiçek satan kişi
 Çiçekli → İçinde çiçeği olan.
 Çiçeklik → İçine çiçek konulan yer
 Çiçeksiz → Çiçeği olmayan.

Kelimenin anlamını değiştiren ekler
kelimeye göre değişebilir

-ci eki

Fal → Falci
 Süt → Sütçü
 Simit → Simitçi

-li eki

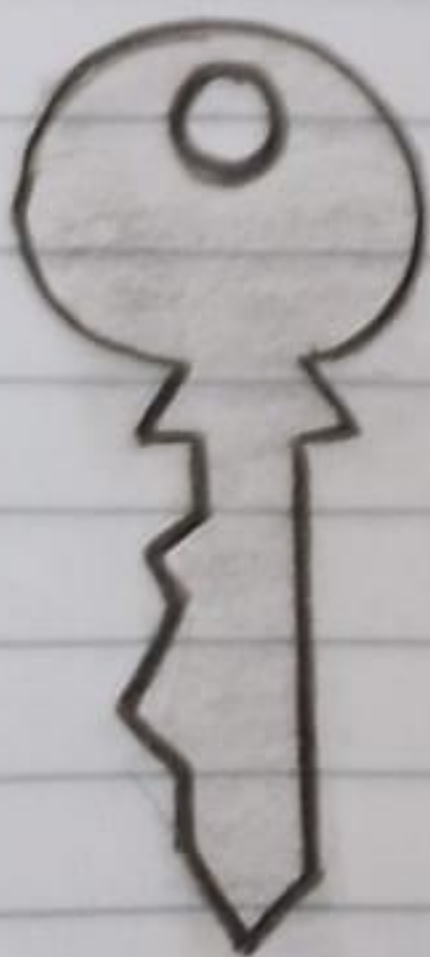
Yazı → Yazılı
 Tuz → Tuzlu
 Yün → Yünlü

-lik eki

Kira → Kiralık
 Odun → Odunluk
 Söz → Sözlük

-siz eki

Hak → Haksız
 Görgü → Görgüsüz
 Uyku → Uykusuz

ci
 lik
 siz

ÇALIŞMA SAYFASI

4.

1. Aşağıdaki kelimelerin sonuna **-ci** eki getirerek yeni kelimeler oluşturalım.

kale →
oyun →
yol →
balon →
halı →

gazete →
kapı →
diş →
çay →
çöp →

2. Aşağıdaki kelimelerin sonuna **-li** eki getirerek yeni kelimeler oluşturalım.

kıyma →
pil →
üzüm →
toz →
sabır →

çiçek →
ayna →
düğme →
muz →
bal →

3. Aşağıdaki kelimelerin sonuna **-lik** eki getirerek yeni kelimeler oluşturalım.

temiz →
ucuz →
hasta →
kalem →
sabun →

dost →
sinek →
güneş →
yaz →
yağmur →

4. Aşağıdaki kelimelerin sonuna **-siz** eki getirerek yeni kelimeler oluşturalım.

iş →
tat →
son →
haber →
yetenek →

ağaç →
ses →
para →
şeker →
tuz →